

Carte nouă

HORIA BĂDESCU -
Doar din pământul patriei (Editura Școala Ardeleană, Cluj-Napoca, 2018)

Poetul, prozatorul, eseistul Horia Bădescu a publicat recent acest volum ca proiect editorial dedicat Centenarului Marii Unirii. Titlul cărții pornește de la motto-ul din Inochentie Micu-Klein: „Nu poți învia cu adevărat decât în pământul patriei tale!” Textele – cu două excepții – au fost publicate număr de număr în revista *Curtea de la Argeș*, fondată și condusă de academicianul Gheorghe Păun. Eseurile au o pronunțată dimensiune patriotică, într-o perioadă în care patriotismul a devenit caduc, ba mai mult e luat în răs pur și simplu. Horia Bădescu pornește de la definirea celui mai drag cuvânt: *acasă*, „acel acasă care e același și mereu altul pentru fiecare, același ca situare în absolutul afectivității noastre, însă mereu altul în natura lui, după care ni se alcătuieste noua margine și nemărginirea sufletului, scriam că ființa acelor locuri în care am venit pe lume, vatra aceea de pământ argeșean numit atât de *ezoteric* și de *borghesian* Aref (Aref fiind Alef-ul inimii mele, acel *centrum mundi* în care lumea întregă se află), este lumina”.

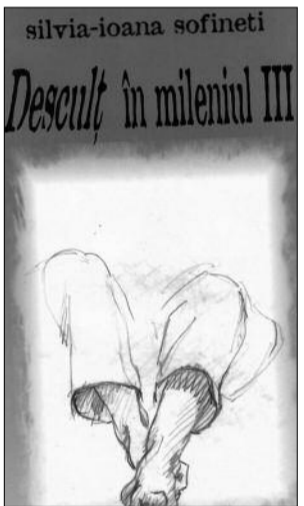
Găsim în carte glose la *Miorița* și *Meșterul Manole*, eseuri despre Blaga, Caragiale, Constantin Noica, despre Transilvania și Cluj, unde poetul s-a stabilit după încheierea studiilor. Încheiem cu un citat din textul *Transilvania mea*: „Transilvania mea e aceea a lui Badea Cârțan, sfânt asin trudind să aducă peste sălbaticile creste ale Făgărașului carte românească, pilduitoare și păstrătoare de suflet și limbă românească. Badea Cârțan, țaranul care-i dădea dreptate secretarului marelui rege Matei Corvin, Antonio Bonfini, să afirme că „românii s-au luptat pentru limba lor, ținând la ea mai mult decât la propria lor ființă”, iar pe mine mă îndreptățește să reafirm, parafrazând o zicere a înțeleptului Petre Țuțea, că între Dumnezeu și neamul meu stă limba română”.

SILVIA-IOANA SOFINETI – Descult în mileniul III (Editura Editgraph, 2017)

Zaharia Stancu, precum mulți alți scriitori mai mari sau mai puțin importanți, după moarte, a intrat într-un con de umbră. Mai e evocat de scriitorii în vârstă ca președinte al Uniunii Scriitorilor din anii 60-70, cu adevărat cel mai bun președinte al breslei, dar mai puțin ca scriitor: poet, prozator, publicist, memorialist. De aceea, e de semnalat și de salutat volumul acesta care ne propune o relectură a celui mai faimos roman al lui Stancu, dar și a celui mai tradus roman din literatura română.

Volumul începe cu o trecere în revistă a contextului social-politic în care s-a scris și publicat romanul, dar și cu evocarea întregii opere a lui Stancu: poezia, publicistica și restul romanelor. În ce privește *Descult*, autoarea alcătuieste o bine documentată monografie a romanului în paralel cu monografia satului natal al scriitorului, unde se desfășoară acțiunea, fiind relevate evenimentele istorice văzute de la Omida (răscoala din 1907, războiul din 1913, primul război mondial...), apoi conflictele interumane, relațiile între sexe, religia, școala, elementele specifice de folclor, practicile rituale etc. Bună cunosătoarea a întregii opere a lui Stancu, autoarea scrie cât se poate de obiectiv despre romanul *Descult*, evidențiind părțile bune, dar și scăderile, ca și părțile lui controversate încă de la apariție. Este adevărat, că s-a așezat o distanță în timp suficient de mare de la apariția romanului până acum, de asemenea există o bogată exegeză a acestuia, studiată aplicat de autoare, plus că nu mai există presiuni de niciun fel în abordarea noii lecturi.

DUMITRU CRUDU – Salutări lui Troțki (Univers, 2016)

Dumitru Crudu este un scriitor pitoresc de la Chișinău, care a făcut studii de Litere la Chișinău, Tbilisi, Sibiu și Brașov, unde a și fost gazetar mai mulți ani. El este poet, prozator, dramaturg, publicist.

Salutări lui Troțki constituie un volum de proză scurtă, așa zice că exemplar pentru acest gen. Este vorba despre niște fragmente de viață, începute într-un moment oarecare și lăsate baltă foarte repede, după două-trei pagini, dar după ce le revelează, mai direct sau mai subtil, semnificații profunde. Sunt niște momente și schițe, nu de la sfârșitul secolului XIX din București, ci de la început de secol XXI din Basarabia. Personajele sunt insolite: scriitori, boemi, pierde-vară, oameni de toată mâna, recompunând realitatea din Republica Moldova cu toate ale ei, cu nimic mai prejos sau mai presus de realitatea din România, doar că e prinsă foarte bine culoarea locală de la Chișinău și din împrejurimi. Iată comisia electorală de la o secție de votare: „Așezați la o masă dreptunghiulară, parcă veniseră aici să se adăpostească de ploaie. Apa cădea de pe pervazul ferestrei într-un lighean în spatele domnului Bulancea, președintele comisiei electorale. Ca să nu se ude, buletinele de vot erau păstrate în sertarul meselor. Buletinul de vot pe care i l-a dat lui Colea, fostul său director de școală, era așa de lung că a atins podeaua cu el...”

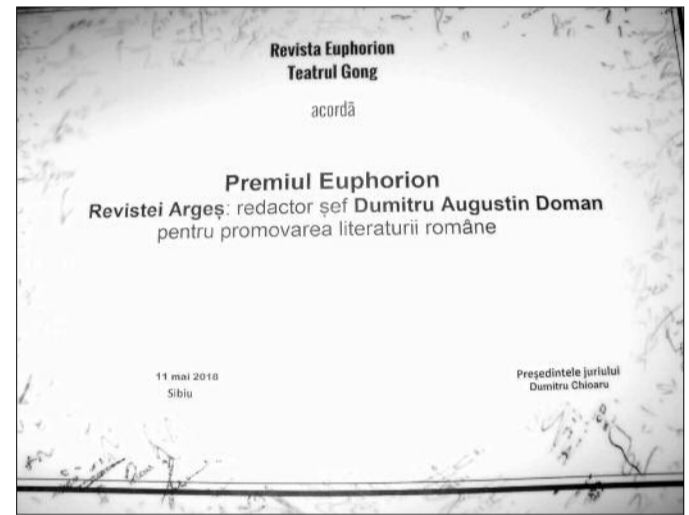
Dacă prin concentrarea textelor, Dumitru Crudu amintește de Caragiale, prin lumea insolită, prin oamenii tragicomici, el trimite la Charles Bukowski, un Bukowski de la Chișinău.

DAD

Momente și schițe din actualitatea literară
Simpozionul Național „Actualitatea Cercului Literar de la Sibiu”

Revista Argeș a fost invitat de onoare și a primit Premiul Euphorion

În zilele de 11-12 mai, la Teatrul Gong din Sibiu a avut loc a XVI-a ediție a Simpozionului Național „Actualitatea Cercului Literar de la Sibiu”. Masa rotundă a avut ca temă prietenia membrilor cerchiști. Au vorbit Al. Cistelecian, Dumitru Chioaru, Ioan Cristescu, Cornel Ungureanu, Mircea Braga, George Vulturescu, Ioan Radu Văcărescu, Silviu Guga... Revista *Argeș* a fost invitată de onoare. Dumitru Augustin Doman și Nicolae Oprea au vorbit pe tema „Revista *Argeș* și cerchiștii”. Au fost lansate volume despre membri ai Cercului Literar: George Vulturescu, Nicolae Oprea, Ioan Cristescu, Nicolae Suciu... Premiile ediției a XVI-a a Simpozionului: Premiul „Cercul Literar de la Sibiu”: George Vulturescu pentru volumul *Ștefan Augustin Doinaș* și Premiul „Euphorion”: Revista *Argeș* pentru Promovarea literaturii române.

Festivalul Național de Literatură „Marin Preda”

- ediția a XVI-a, 11-12 octombrie 2018 -

Consiliul Județean Teleorman și Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Teleorman, în parteneriat cu revistele: „Lucașfărul de dimineață”, „Proza 21”, „Neuma”, „Argeș”, „Bucureștii literar și artistic”, „Litere”, „Pro Saeculum” și „Caligraf”, organizează **Festivalul Național de Literatură „Marin Preda”**, ediția a XVI-a, ale cărui manifestări finale se vor desfășura în zilele de 11 și 12 octombrie 2018, la Alexandria și la Siliștea-Gumești.

Festivalul își propune să promoveze prozatori de talent, care nu au debutat în volum. Vor fi acordate următoarele premii:

- **Premiul „Marin Preda”** și Premiul Revistei „Lucașfărul de dimineață” (în valoare de 900 lei);

- **Premiul I** și Premiul Revistei „Proza 21” (în valoare de 700 lei);

- **Premiul I** și Premiul Revistei „Neuma” (în valoare de 700 lei);

- **Premiul I** și Premiul Revistei „Argeș” (în valoare de 700 lei);

- **Premiul al II-lea** și Premiul Revistei „Bucureștii literar și artistic” (în valoare de 600 lei);

- **Premiul al II-lea** și Premiul Revistei „Litere” (în valoare de 600 lei);

- **Premiul al III-lea** și Premiul Revistei „Pro Saeculum” (în valoare de 500 lei);

- **Premiul al III-lea** și Premiul Revistei „Caligraf” (în valoare de 500 lei).

Prozele scurte premiate vor fi incluse într-un volum, ce va fi lansat în cadrul manifestărilor finale ale festivalului; de asemenea, vor fi publicate de revistele partenere.

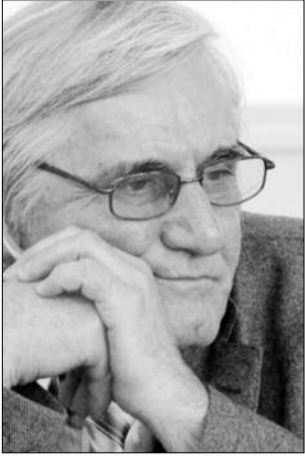
Concurenții vor trimite **1-3 proze scurte pe suport de hârtie**, care nu pot depăși 20 pagini în total, culesse cu font 12 (Normal, Times New Roman, 1.5 Space), **în câte 7 (șapte) exemplare**, semnate cu un motto, același motto figurând și pe un plic însoțitor, conținând o fișă cu datele de identificare ale autorului: numele și prenumele, data și localitatea nașterii, adresa poștală, adresa de e-mail și numărul de telefon mobil, precum și un CD cu textele trimise, inscripționat cu același motto.

Lucrările pentru concurs vor fi trimise, **până la data de 20 august 2018**, pe adresa: **Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Teleorman**, str. Ion Creangă, nr. 52-54, 140056 – mn. Alexandria, jud. Teleorman, cu mențiunea „pentru concurs”.

actualitate

Nicolae Oprea

Nicolae Oprea

Dintre grupările literare care conferă relief valoric perioadei de tranziție dintre literatura interbelică și postbelică, cea mai compactă și cu ecou prelungit în istoria literaturii române a fost gruparea ardeleană Cercul Literar de la Sibiu. Se împlinesc în luna aceasta 75 de ani de la constituirea grupării, în absența vreunui reprezentant în viață; ultimii supraviețuitori, Nicolae Balotă și Ovidiu Drimba, au trecut în neființă cu patru, respectiv, trei ani în urmă.

eseu

Cercul Literar de la Sibiu – 75

Dintre grupările literare care conferă relief valoric perioadei de tranziție dintre literatura interbelică și postbelică – delimitată de anii 1940 și 1948 – s-au distins prin manifestări inovatoare *Gruparea „Albatros”* (din jurul lui Geo Dumitrescu) și *Grupul suprarealist român* (suprarealistul exponențial fiind Gellu Naum), din capitala țării. Dar cea mai compactă și cu ecou prelungit în istoria literaturii române a fost gruparea ardeleană *Cercul Literar de la Sibiu*. Se împlinesc în luna aceasta 75 de ani de la constituirea grupării, în absența vreunui reprezentant în viață; ultimii supraviețuitori, Nicolae Balotă și Ovidiu Drimba, au trecut în neființă cu patru, respectiv, trei ani în urmă.

Momentul care anunță întemeierea Cercului Literar este marcat prin ciclul de conferințe organizat după modelul junimist, de membrii Cenaclului literar studențesc „Octavian Goga” din cadrul Universității „Ferdinand I” (mutată intempestiv de la Cluj la Sibiu în vitregia istoriei), în 1943, sub îndrumarea directă a profesorului de Filosofia Culturii, Lucian Blaga. Întâlnirile publice au avut loc la Arad și Timișoara, cu puțin timp înaintea constituirii grupării, al cărui *Manifest* va fi publicat în ziarul *Viața* - numărul din 13 mai 1943 -, sub forma unei scrisori deschise către E. Lovinescu cu titlul *Ardealul estetic*.

Nașterea propriu-zisă a Cercului sibian trebuie fixată în aprilie 1943, când se produce marea „ruptură” în interiorul Cenaclului „Octavian Goga”. După ciclul de conferințe itinerante, Ion Negoieșcu, spirit rebel, dar constructiv, se retrage din cenaclul tutelat de Blaga, conform mărturisirilor de mai târziu - de teama, printre altele, de a nu deveni *blagian* - și, consultându-se cu Radu Stanca, Cornel Regman și Eugen Todoran, pune temelia grupării literare, proiectând manifestul. În fapt, înființarea Cercului a fost anticipată de colocviile nocturne prelungite pe străzile burgului cu configurație medievală, de la care nu lipseau, în afara celor amintiți: Ștefan Aug. Doinaș, Ovidiu Drimba, Ovidiu Cotruș, Nicolae Balotă, Romeo Dăscălescu, Victor Iancu, Deliu Petroiu, Ion D. Sîrbu și mulți alți simpatizanți. Într-o vreme de criză a valorilor cauzată de sămănătorismul retardat care proliferă în Ardeal, unde situația istorică (Diktatul din 1940) provocase „exaltarea ruralului și a etnicului”, tinerii studenți sibieni, grupați spontan în jurul unui principiu - primatul esteticului - își propuneau racordarea la valorile „spiritualității continentale”. Plasându-se în descendența lui Titu Maiorescu, elogiât pentru clarviziunea și simțul său estetic, ei declară că alcătuiesc a patra generație maioreșciană. În această direcție, a fost ales ca *model de generație* E. Lovinescu, criticul formator de la *Sburătorul*, apreciat pentru „probitatea intelectuală” desăvârșită și pentru „bunul gust” (estetic) în disocierea valorilor. Denunțând nepermisa confuzie „între ideea estetică, cea etică și cea etnică”, cerchiștii urmăresc reafirmarea spiritului critic în cultură și literatură pe temeiul unei teorii a valorilor opusă mesianismului ideologic.

Scrisoarea se încheia cu teza europenismului literaturii române spre care se tinde: „Domnule Lovinescu, // Scrisoarea aceasta vrea să mărturisească participarea noastră conștientă la spiritul contemporan, și mai mult decât un omagiu ea este poate o prezență comună sub un simbol. Pentru noi literatura română nu înseamnă un fenomen închis, petrecut într-o țărâmură autarhică, nu o contribuție pitorească la etnografia europeană, ci o ramură tânără a spiritualității continentale, ramură străbătută de aceeași sevă și încărcată de același roade, chiar dacă pământul în care s-au împlântat rădăcinile e altul”. Semnatarii manifestului care vizează cristalizarea unui curent „de ținută maioreșciană” sunt, în ordinea din document: Victor Iancu, Eugen Todoran, Cornel Regman, Damian Silvestru (alias I. Negoieșcu), Ovidiu Drimba, Ion Oana,

Radu Stanca, Romeo Dăscălescu și Ștefan Aug. Doinaș. Printre ei nu se află, în mod justificat, Ion D. Sîrbu. Pe când se concepea *scrisoarea deschisă* pro-lovinesciană - al cărei autor recunoscut este I. Negoieșcu - studentul încorporat străbătea itinerarul odiseic al retragerii de pe frontul de Est prin satele rusești. El nu va absenta, însă, din paginile *Revistei Cercului literar*, editată lunar în 1945, din ianuarie până în august (ultimul număr fiind triplu).

Din paginile *Revistei* - reeditată integral într-un volum din 2002, sub îngrijirea lui Dan Damaschin - transpare omogenitatea grupării de la Sibiu. Nucleul acesteia este pus în evidență prin cele zece semnături din primul număr al *R.C.L.*-ului (în ordinea sumarului): I. Negoieșcu, Radu Stanca, Ion D. Sîrbu, Ioanichie Olteanu, Cornel Regman, Ștefan Aug. Doinaș, Victor Iancu, Nicolae Balotă, Henri Jacquier și Eugen Todoran. Cum era și firesc pentru o revistă cu program estetic asumat, cercul colaborărilor este ermetic închis, singurul colaborator din afara Sibiului universitar fiind Constant Tonegaru; poate ca indiciu al solidarității cu gruparea *Albatros*, grupare bucureșteană cu acțiune paralelă, dar exclusiv poetică. Dintre profesorii cerchiștilor, colaborează în numerele următoare Lucian Blaga (cu un grupaj de aforisme - *Discobolul*), Henri Jacquier și Umberto Cianciolo (cu studii savante despre literatura străină, în genere), dar lipsește în mod inexplicabil Liviu Rusu.

Articolul-program din numărul inaugural, *Perspectivă* (nesemnlat, dar se recunoaște fraza rafinat-polemică a lui I. Negoieșcu), reia justificativ tezele din *Manifestul* pentru care cerchiștii fuseseră etichetați peiorativ „esteții din Ardeal”. Se reafirmă aici năzuința de „reintegrare a generației tinere în românitatea de perspectivă universală” și „de atașare entuziastă la critica estetică” maioreșciană/lovinesciană. Se denunță, apoi, localismul cultural, accentuând imperativul disocierii valorilor: „Manifestul pornise dintr-o necesitate lucidă a disociației. Nu era un refuz principal față de poezia patriotică, așa cum n-ar fi nici azi unul față de literatura zisă socială. Opera de artă poate cuprinde și alte valori decât cea estetică. Dacă însă pe aceasta n-o cuprinde, ea e nulă ca operă de artă”. Sincronizarea cu literatura europeană prin spirit critic și primatul esteticului în ce privește valorificarea specificului național este o teză comună a tinerilor scriitori. Astfel că programul revistei este reluat/dezvoltat, analitic și teoretic, și în alte articole, precum: *Viitorul literaturii române?* (nr. 3) de I. Negoieșcu, *Tendințe în evoluția literaturii* (nr. 4) de Eugen Todoran; *Resurecția baladei* (nr. 5) de Radu Stanca; *Un regim pe sfârșite: tradiționalismul* (nr. 6-8) de Cornel Regman etc.

*

În anii '70 ai secolului trecut, cerchiștii reabilitați rămași în viață au colaborat constant la revista *Argeș*, în seria condusă de Gheorghe Tomozei, mai cu seamă Nicolae Balotă și I. Negoieșcu (fragmente din *Istoria literaturii române*). După momentul revoluționar din 1989, fiind ales redactor șef al revistei *Argeș/Calende*, am reușit să-i atrag printre colaboratori pe Cornel Regman și I. Negoieșcu. În cadrul rubricii *Convorbiri ultracurte* de pe prima pagină, cel din urmă îmi răspundea din München la întrebarea despre însemnătatea Cercului Literar în evoluția literaturii sale/române: „*Cercul Literar din Sibiu*, înseamnă pentru mine, acum, o sumă de amintiri ale tinereții, de fapte și prieteni - decisive pentru cariera mea de literat, având să intre cu dezvoltările de rigoare în *Autobiografia* pe care intenționez să o public după terminarea volumului II din *Istorie*: înseamnă mediul formației mele spirituale, de unde au purces năzuinți, idealuri, dar și aspirații cultural-pragmatice sortite eșecului - datorită istoriei severe desigur, însă și fragilității oricărui demers uman. *Cercul Literar* nu mai există, deși mai trăiesc câțiva din inițiatorii lui, activi încă pe teritoriul literaturii: îi despart azi nu numai spațiul și preocupările strict individuale, ci și - uneori - mentalitatea lor diferențiată. Despre *Cercul Literar* aștept să-și spună alții, din generațiile noi, părerea și să-l judece după criteriile lor împropățitoare. În măsura în care acest fenomen de istorie literară mai are vreo actualitate sau nu.” (*Calende*, nr. 3/1991)

După mai bine de un deceniu, seria exegezelor despre Cercul Literar sibian, anticipată prin ultimul volum antum al lui Cornel Regman, cu titlul sugestiv *Dinspre „Cercul Literar” spre „Optzeciști”* (1997), a fost deschisă propriuzis de studiul în tandem Ovid. S. Crohmălniceanu, Klaus Heitmann - *Cercul literar de la Sibiu și influența catalitică a culturii germane* (2001). Au urmat: Gabriela Gavril, cu *De la „Manifest” la „Adio, Europa!”* (2003), Petru Poantă, cu *Cercul de la Sibiu. Introducere în fenomenul originar* (2006) și Dan Damaschin cu *Cercul Literar de la Sibiu / Cluj. Deschidere spre europeism și universalitate* (2009), cel din urmă mutând accentul pe continuitatea activității Cercului și după revenirea Universității “Ferdinand I” la Cluj în anii postbelici. La care se adaugă numeroase monografii (multe, teze de doctorat la origine) despre cerchiștii de prim-plan valoric. Inclusiv despre prozatorul cu “operă postumă” Ion D. Sîrbu.

Biblioraftul cronicarului:

- Gabriel Chifu, *Elegia timpului, un an de poezie (9 decembrie 2016-8 decembrie 2017)*, Ed. Școala Ardeleană, Cluj-Napoca, 2018;
- Ion Cristofor, *Cronica stelelor*, Ed. Școala Ardeleană, Cluj-Napoca, 2017; *Vida di reserva/Viața de rezervă*, Ed. Napoca Star, Cluj-Napoca, 2018;
- Liviu Capșa, *Copiii de lut*, Ed. Limes, Florești/Cluj, 2017;
- Cassian Maria Spiridon, *Cu gândiri și cu imagini*, Ed. Cartea Românească, București, 2018;
- Mircea Petean, *Nerostite!// Noi poeme ligure (roman)*, Ed. Limes, Florești/Cluj, 2017;
- Maria Pal, *Încotro se grăbește cuvântul*, Ed. Școala Ardeleană, Cluj-Napoca, 2017;
- Mihai Beniuc, *O sută și una de poezii*, Antologie, studiu introductiv și selecția referințelor critice de Ioana Radu Văcărescu, Ed. Academiei Române, București, 2017;
- Constantin T. Ciubotaru, *Statui decapitate*, Ed. Rotipo, Iași, 2016;
- Ion Munteanu, *O mie și una de femei// Amintirile unui hedonist*, roman, Ed. Eikon, București, 2017;
- Mihai Stan, *Drumul cărții// Din jurnalul unui editor*, Ed. Bibliotecca, Târgoviște, 2018;
- Nicolae Suci, *Povestind vei dobândi*, Prefață de Ioan Marcoș, Ed. Limes, Florești/Cluj, 2018;
- Radu Stanca, *Scrisori către Doti*, ed. îngrijită, prefață și note de Ion Vartic, Ed. Muzeul Literaturii Române, București, 2016;
- Nicolae Gheran, *Ex-temporale*, Ed. Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2018;
- George Vulturescu, Ștefan Aug. Doinaș// „*Tiparele eterne*” și *poetica orizontalității (Eseu)*, Ed. Școala Ardeleană, Cluj-Napoca, 2018;
- Domnița Neaga, *Lecturi în lumină*, Ed. Neuma, Cluj-Napoca, 2018;
- Vincenzo Caldarelli, *Poezii*, Traducere și cuvânt înainte de Ioan Milea, Ed. Limes, Florești/Cluj, 2018.

De la „conștiința extinsă” la „notele” date de guvernanți fiecărui cetățean

Cu nu mulți ani în urmă, prin poetul Marius Marian Șolea, am descoperit un fost consătean de la Adjudu Vechi (născut aici în 1938; eu am locuit la Cantonul 248, Halta CFR Adjudu Vechi, la doi kilometri de comună, unde am fost elev până în clasa a VI-a, inclusiv), consătean cu care comuna se mândrește, fiind un renumit „om de știință” (membru al Academiei Oamenilor de Știință) — Gh. Mustățâ, decan din 2001 la Facultatea de Biologie-Geografie la Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași, director al Stațiunii Biologice Marine „Prof. dr. Ioan Borcea” de la Agigea în perioada 1990-2008, cu o grămadă de cărți (nu numai de specialitate) publicate. Veneam la mare, aici, la Agigea cu Marius Marian Șolea, care i-a fost student profesorului Gh. Mustățâ (Marius Marian Șolea a deschis și o tabără de creație literară la Agigea, invitând poeți de seamă). Când rămâneam singur cu consăteanul Gheorghe Mustățâ, insistam pe seama unui subiect care îl mira peste măsură că eram în stare să pun așa problema — dacă n-ar fi cazul, după milioane de ani de când a apărut omul, să aibă loc o mutație, să apară un „om nou” (nu mă refeream la cel pus la cale de „comunism”), azi, când „atomul nuclear model” poate să modifice ADN-ul oricărei ființe (vegetală sau animală), sau așa îmi imaginez eu. Sub nici o formă n-a acceptat o asemenea evoluție, moștenirea genetică fiind bătută în cuie. Personal, în fiecare primăvară mă minunez cum plantele se dezvoltă „ca ele”, înțelegând că e un control total al „mamei naturi”, de când e ea în vigoare (planeta noastră având perioade apocaliptice regeneratoare, când plantele și animalele, uriașe inițial, s-au micșorat dramatic; oamenii de știință ar spune că de vină e instinctul de supraviețuire sau de vină e gravitația schimbată). Suntem perfect înregimentati, depindem de informațiile ADN primite prin naștere, ne place sau nu, liberul arbitru e și el acolo...

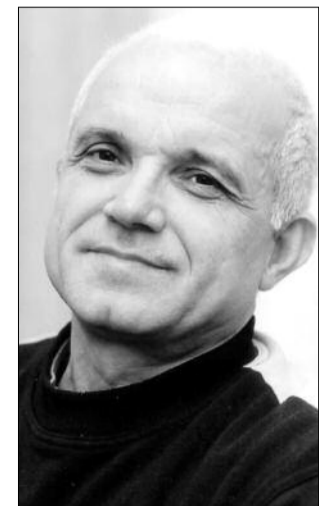
Omul nou nu există, fizic (chiar dacă ar fi clonat, ar respecta aceleași informații ADN); omul de ieri și alaltăieri, e și azi; dacă a evoluat, omul a deschis o fereastră în plan educațional-spiritual, la nivelul conștiinței, nu fizic. Scriitorii (las la o parte profeții, clarvăzătorii, duhovnicii), în parte, reușesc să vadă ce e dincolo de realitatea cotidiană, a sufletului (o altă realitate, „cealaltă realitate”, la fel de adevărată, invizibilă, „metafizică”, pusă în evidență de fizica cuantică). Cu conștiința trebuie să fim extrem de atenți:

dacă-i forțăm limitele, o putem păți. Mi-a atras atenția cazul tragic al tânărului intelectual din Brașov care, în primăvara acestui an, 2018, după ce și-a ratat sinuciderea, și-a ucis, brusc, soția, fiul de 14 ani și fiica de 18 ani, declarând la poliție că a avut o viziune, întors de la o mănăstire (Șinca Veche). Ce viziune a avut? Nimeni n-a fost curios să afle. El era împăcat, nu se considera ucigaș, a tot atras atenția că a luat legătura cu ai lui, cu cei pe care i-a ucis, și că sunt bine acolo unde au ajuns, „dincolo”, că i-a scos dintr-un pericol iminent... Am urmărit un timp alegațiile procurorului criminalist, care la un moment dat a luat peste picior repetarea cuvintelor tânărului intelectual (nenorocit pentru totdeauna, din proprie voință; din păcate, aprofunda zilnic experimente spirituale, să depășească starea fizică lua și un drog ușor, care în alte țări e permis legal, să intre în extaz), anume că insistă pe „starea de conștiință extinsă”. Că în această stare de conștiință extinsă a avut nefericita clarviziune. „Om normal” fiind, neinteresat de experimente de dezvoltare personală, eu n-am aprofundat niciodată nimic din ce e legat de această stare de conștiință „extinsă” (sincer, mă abțin să pun în aplicare asemenea experimente care pot scăpa de sub control) — ce e ea, totuși? M-am uitat pe internet acum. Citez mai mult, să fie cât de cât pe înțeles: *Depășirea fantei înguste prin care mentalul decupează Realitatea se numește Stare de Conștiință Extinsă. Este o experiență a aceleiași Realități, dar o experiență mai completă. Realitatea în care trăim este dată de măsura în care conștientizăm această Realitate înfinită. Cu cât percepțiile noastre sunt mai largi, mai complete, cu atât conștientizăm mai mult din ceea ce suntem noi și ceea ce este Realitatea în ansamblul său. Definiția a ceea ce suntem depinde de cât anume conștientizăm din natura noastră. Pe nivelurile cele mai dense ne definim cu corpul nostru și prioritățile noastre urmează această identificare. Descoperim apoi că suntem mai mult decât corpul nostru și integrăm în ceea ce credem că suntem nivel după nivel, emoțiile noastre, mintea noastră, convingerile noastre. Cu cât nivelul identificării este mai subtil, cu atât identificările vor fi mai greu de depășit. Așa se explică dificultatea depășirii nivelului minții. Dar nivelurile Ființei noastre nu se opresc la cel al minții, căci straturi din ce în ce mai subtile, mai diafane, mai eterice alcătuiesc Ființa noastră, iar pe drumul*

descoperirii de Sine integrăm rând pe rând nivelurile numite „spirituale”. Psihologia occidentală recunoștea, până acum vreo 40 de ani, nivelurile interioare până la nivelul minții, clasificând marele rest drept „inconștient”. Misticii orientali însă, care experimentează de mii de ani arhitectura inefabilă a ceea ce suntem, cunoșteau demult aceste niveluri. În zilele noastre, cunoașterea tărâmurilor interioare se unifică. Închizând paranteza, ce se află dincolo de nivelurile conștiinței ale psihismului nostru? (Horia Țurcanu). Dumnezeu să-i ierte păcatele tânărului intelectual ucigaș, „conștiința extinsă” l-a distrus. Lumea din „cealaltă realitate” o fi având regulile ei, pe care dacă le încalci, ești condamnat.

Ce voiam să scriu azi, aici (după ce am atras atenția în numărul trecut al revistei asupra unui fenomen insolit apărut în societate, al „cetățenilor suverani”, care nu mai recunosc obligațiile față de statul în care trăiesc), e că m-am trezit, tot în această primăvară, cu un fior rece pe șira spinării, punându-mă în pielea celor ce o vor păți — de la 1 mai, în China populară, titlu: „Toți chinezii vor primi note de la stat. Dacă sunt proaste, nu vor mai avea voie în tren sau avion”! Citez din știrea apărută peste tot: *Începând de la 1 mai, cetățenii chinezi care vor primi o „notă socială” proastă nu vor mai putea să urce în avion și nici în tren. Acest sistem de notare face parte dintr-un vast proiect al guvernului chinez: sistemul de credit social. Folosind mii de date personale și administrative, instrumentul ar urma să fie efectiv din 2020, pentru a distinge chinezii „buni” de cei „răi” și asta, potrivit criteriilor stabile de puterea comunistă... Acum e aproape o realitate în China: guvernul dezvoltă un uriaș sistem de evaluare a cetățenilor, bazat pe comportamentele lor online și în viața reală. Aflat încă în etapa de testare, acest dispozitiv va cunoaște o primă aplicare concretă începând de la 1 mai. La această dată, chinezii cu note mai mici vor avea „interzis” în anumite mijloace de transport... Nu pot să cred. Note cu buni și răi. Evoluția la chinezi (care domină piața mondială), cu liberul consimțământ al fiecărui cetățean, „democratic”, are un asemenea nonsens! Las pentru luna viitoare o continuare pe această temă (dacă voi mai avea chef de scris). Că m-am lungit destul acum.*

25 aprilie 2018. BV

Omul nou nu există, fizic (chiar dacă ar fi clonat, ar respecta aceleași informații ADN); omul de ieri și alaltăieri, e și azi; dacă a evoluat, omul a deschis o fereastră în plan educațional-spiritual, la nivelul conștiinței, nu fizic. Scriitorii (las la o parte profeții, clarvăzătorii, duhovnicii), în parte, reușesc să vadă ce e dincolo de realitatea cotidiană, a sufletului (o altă realitate, „cealaltă realitate”, la fel de adevărată, invizibilă, „metafizică”, pusă în evidență de fizica cuantică).

C. Voinescu

Like Gramatica

„Un turist a fost foarte încântat de vizitarea site-ului arheologic”

■ Un patron anunță că și-a **relocat** firma într-o clădire nouă. Încălțită poveste! După ce **loc** a pierdut în fața lui **locație** (englezescul *location*), folosit, nu de puține ori, cu efecte comice, **locație de pescuit**, a apărut în vorbirea noastră, dar nu și în dicționare, un alt anglicism, **a reloca** (*to relocate*), definind mutarea cuiva dintr-un loc într-altul. **A aloca**, format regresiv din **alocație** (franțuzescul *allocation*), înseamnă sumă de bani, indemnizație acordată de stat. Noul calc lingvistic, **a reloca**, a intrat, în rostirea patronului amintit, într-o păgubitoare atracție paronimică cu **a realoca**, neconsemnat nici acesta de vreun dicționar. Nu ar fi fost mai românește, mai simplu, să ne anunțe că și-a **mutat** firma (sediul ei, de fapt) într-o clădire nouă? Zice Dimitrie Anghel: *Firmele celor două generații de anticari au emigrat când într-o hudiță, când într-alta.*

■ Un turist a fost foarte încântat de vizitarea **site**-ului arheologic dintr-o localitate argeșeană. Dumnealui a văzut un **sit** (două **situri**) arheologic, un șantier unde au avut loc săpături și cercetări arheologice, o arie naturală protejată, un **sit** (scris și pronunțat astfel) de conservare. Doar pe internet, prin mijlocirea calculatorului, ar fi putut să viziteze un **site**, pronunțat **sait**, loc în care sunt accesate informații utile (texte, imagini, sunete, programe), un **site** (englezescul *site*) cu **situri** (franțuzescul *site*) arheologice, de pildă. Zice Hasdeu: *Dealurile și pădurile Hușului reproduc... pitoreștile situri de lângă Carlsbad.*

■ Avea de descurcat **niște** socoteli cu un **shijbaș** — scrie Rebreanu, articulând nehotărât, la plural, femininul **socoteală**. Una dintre nurorile faimoasei soacre, din nu mai puțin faimoasa povestire a lui Creangă, o îndeamnă pe cumnata cea mică: *Ie și tu o bucată de mămăligă din colțar și cu niște ceapă și mănâncă!* Nu-i spune: ...cu **niște cepe**..., pentru că **niște** (latinescul *nescio quid* — nu știu ce) nu mai e, ca la Rebreanu, articol

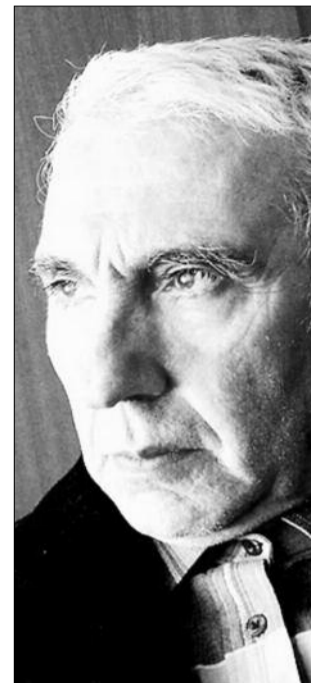
nehotărât pentru plural, ci adjectiv pronominal nehotărât al unui singular, aflat în opoziție de sens cu **mult/ puțin**. Cumpăr **un pește/ niște pești**, dar mănânc **niște pește/ puțin pește** adică. **Niște** preferă, din această postură de adjectiv, substantive defective de plural, nume de materii: **niște aur**, sau colective: **niște grâu**. Imprimându-i, ca articol nehotărât, o nuanță peiorativă în fața unor substantive conținând ideea de calitate, zice Caragiale: *Iaca niște papugii, niște scârța-scârța pe hârtie. Îi știm noi.*

■ Cetățeanul turmentat dezvoltă una dintre cauzele stării sale de permanentă confuzie electorală: *...pe urmă dă-i cu bere, dă-i cu vin, dă-i cu vin, dă-i cu bere... A făcut cinste d. Nae... În ajutor îi vine un pronume, neaccentuat, în dativ, -i, cu valoare neutră, care, lipsit de interes pentru vreo funcție sintactică, doar atrage atenția asupra verbului tutelar (*a da*), subliniind implicarea afectivă a vorbitorului în povestire. Și lui Agamiță Dandanache îi e de folos acest pronume neutralizat sintactic, pentru a ne explica cât de luptător e: *...luptă, luptă, si dă-i, si dă-i, si luptă... Și acuzativul furnizează un pronume asemănător, -o, atunci când O punem de mămăligă sau Am luat-o razna. În vorbirea actuală, la mare preț este însă le: Nu le am cu gramatica. Zice Gică Petrescu: Ține-o pe mi, ține-o pe re./ ține-o într-o petrecere!**

■ Le-a fost hărăzit pronomelor personale să-i desemneze, fâțiș sau mai pe ocolite, pe participantii la dialog: **eu, noi** (locutorul) **tu, voi** (interlocutorul), **el, ei, ea, ele** (nonlocutorul). Trahanache dă o magistrală probă lingvistică a relației contextuale dintre pronume și referent, citindu-i lui Tipătescu buclucașa scrisorică de amor: *...venerabilul (adică eu) merge desează la întrunire... eu (adică tu) trebuie să stau acasă... Nu mă aștepta, prin urmare vino tu (adică nevastă-mea, Joița) la cocoșelul tău (adică tu) care te adoră...*

litere

Culorile amurgului

În ultima vreme, noaptea,
se-așterne un cer fără stele
peste deșertul unde neîmplinirile mele
se cațără pe pantele dunelor.

Nisipuri înșelătoare, iubito,
precum talazurile mării văzute cândva,
împreună,
de pe faleza de la marginea burgului;

talazuri, cu intense reflexii,
care ne îndeamnau
să bem
din același pahar culorile amurgului.

Fata Morgana

Eu sunt frate cu valurile galbene
ale lanurilor de grâu, cu valurile albastre
de pe marea de lucernă înflorită,
dar și cu cele fascinante ale orizontului
unde se scaldă „Fata Morgana”.

Sunt fericit! Am învins încă o iarnă
și perioada zilelor cu prelungite ploi.
Nu mă mai satur să privesc,
pe deasupra livezilor,
la felul cum, prin zborul lor, lăstunii
îndeamnă să înflorească zarzării și prunii.

E primăvară. Dinspre soare,
vin, cântând, păsările din Paradis
însoțite de umbrele lor contradictorii.
Vin să-mi cerceteze trăirile –
inclusiv pe cele iluzorii.
Nu am nimic de zis. Nu am nimic de ascuns.

Velința

Mireasa mea, e timpul
să intri la război pentru a țese
pânza promisă de borangic.

Nu am nicio îndoială:
din mâinile tale va ieși un vig,
la fel de mățos
precum un răsărit de lună,

un vig din care tu vei face,
grabnic,
pentru mine o cămașă,
iar pentru tine – o ie.

Le vom îmbrăca
de fiecare dată când
așternem patul cu velința

pe care am stat împreună,
în fața aparatului de fotografiat,
după slujba de cununie.

Alerg

Alerg de ani și ani prin întuneric
și prin blânda lumină
care se cerne, toamnă de toamnă,
peste dealurile din copilărie,
peste grădina și casa ridicată
din bârne
și din lutul de pe malurile Argeșului.

Alerg prin ochiul telescopului
de-atâtea ori, în nopțile senine
când stelele aleargă după alte stele
dar niciodată nu se prind.
Și-n toată-această alergare
eu încă n-am descoperit
ce lege ține, atât de strâns,
secretul depărtării dintre ele.

Alerg mereu de mână cu sinele meu –
însoțitorul care, din când în când,
îmi șoptește:
mai avem de mers, frate,
drumul pe care l-ai ales șerpuiește
și dincolo de antichitate.

În ultima vreme mă plimb,
tot mai des,
prin valea raclelor cu moaște
pe unde simt cum îndoiala
mă cuprinde prin arșița deșertului
în care aerul aproape se aprinde.

Tot alergând, ca un mânz,
am ajuns, iată, să mă scutur
de frunzele anilor –
asemenea salcânilor
cărora le-a fost implantate,
sub scoarță, semințe de spânz.

O dâră tăcută de fum

Este trecut de miezul nopții și iară
zăpada cade mărunț
– cade fără încetare – acoperind
totul în alb.
Și nesfârșita ei cădere
mă-ndeamnă să plec
spre locurile dinspre care
sufletul meu
a venit într-un sat din câmpie.

În satul unde – la revărsatul zorilor –
femeile se trezesc
să pună cărbuni aprinși în oale,
peste care presară lacrimi uscate
de pini, de molid și de brad.

Și, îmbrobodite cu baticuri negre,
merg spre dealul din apropiere
lăsând în urmă o dâră tăcută de fum:
o dâră, în descompunere,
drept hotar dintre lumea de azi
și cântecele,
din ce în ce mai stranii și nedeslușite,
ale cocoșilor –
asemenea acelora
din noaptea de dinainte de *Calvar*.

Scrisoare de la Rovine

Pe câmpul pustiu de unde au plecat și
dropiile năvălesc ienicerii și spahiii
mânați de aprigul vânt
dinspre înaltele podișuri ale Asiei.
Fără cuvânt, fără mamă, fără tată și fără
milă
sunt ei când pârjolesc străvechile noastre
colibe ridicate din pământ și învelite cu paie,
cu stuf sau cu șindrila.

Oștenii Domnitorului vin de departe
precum o vijelie
și nu țin în mâinile lor arcuri și săbii
ci doar mănunchiuri de raze de soare.

Ah, cum se zguduie pământul de tropotele
cailor:
cailor purtând pe coame pene de păun.
Ah, cum întregul câmp de la Rovine
e numai zăngănit de arme și strigăte, și
sânge,
și vaiete, și fum.
Tot mai adânc se-ascund prin vizuini
popândăii
și corbii părăsesc în țipete aceste locuri
în timp ce smârcurile mișcătoare ale văii,
smârcurile „de din vale”,
binecuvântează armia biruitoare...

Tăcere. Tăcere peste măsură aici la Rovine
încât se aude gerul cum plânge
printre tufele roșii – udate cu sânge.

Am dreptul

Am dreptul să cred în arbori, în munți,
în flori și în rotocoale de fumuri,
în stele și în undele mării,
în colbul de lună cernut
în nopțile senine pe drumuri.

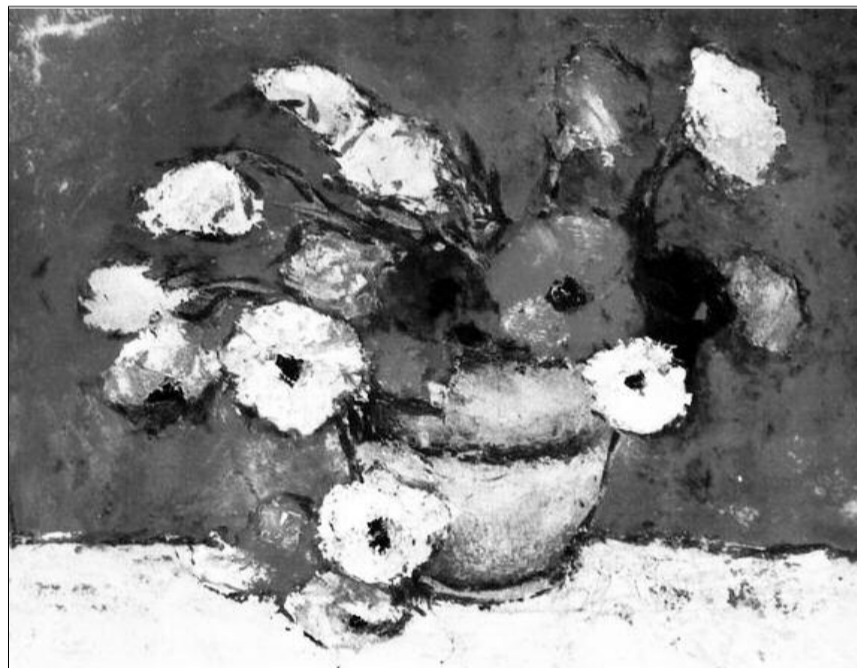
Ia aminte! Am dreptul, prin lege,
să uit sau să îmi amintesc,
să renunț, să revin, să iubesc
cu sufletul, cu toată splendoarea,
tot ce e sfânt și lumesc. Să îmbrățișez
arșița și ploaia, și gerul, și ninsoarea.
Uneori, am acest drept ca oricare:
să cânt, să râd, să plâng, sau să zbor
cu porumbeii până la capăt de zare.

Acum, la 70 de ani,
am dreptul să înving sau să pier,
să cad, să urc, să plec ori să m-așez
la mesele dreptunghiulare,
ovale sau pătrate, să petrec
cu prietenii, cu zețele locale
sau din antichitate,
să gust buchetul fin din agheasmă
dar și din pelin. Să fiu
cel ce primește, cât și cel ce împarte.
Am dreptul să stau în față,
în spate sau pe margini, în alaiurile
de nunți, de botezuri,
precum și în acelea-n care-i ducem
pe cei ce pleacă departe, departe...

Zile

Însăși bezna din pământuri
are o parte luminoasă.
Și chiar culorile par
să se-mpartă-n două.

Și morții din adâncuri
numărând cu grijă zilele
câte mai sunt
pân' la-Nviere;

zile cu un capăt sprijinit
de întuneric
și celălalt –
susținut de lumină.

O frază

La masa din grădina
de la marginea portului
aștept, până târziu,
seară de seară.

O cană de vin fiert cu ienibahar
și nelipsita teamă
– teama că n-am să te mai văd –
așteaptă împreună cu mine.

Și în preaplina așteptare,
umbliu cu privirea pe boltă
să descifrez o frază din mesajul
scris în codul clipirilor stelare.

Fraza din care poate afla
dacă mai sunt sau nu mai sunt
la marginea acestui port asediat
– zi și noapte – de valuri, de vânt.

Pavol JANÍK / Slovacia

În traducerea lui LEO BUTNARU

S-a născut în anul 1956 la Bratislava. Poet, dramaturg, președinte al Asociației Scriitorilor Slovaci. Absolvent al Facultății de Dramaturgie a Academiei de Arte Scenice (Bratislava). Timp de doi ani, a fost directorul Radioului Slovac. Angajat în Departamentul Cinematografie al Ministerului Culturii (1983 – 1987). Redactor-șef al revistei Asociației Scriitorilor Slovaci

„Literary weekly” („Cotidian literar”; 2010 – 2013).

Din cărțile sale de poezie amintim: „Mesaje neacceptate” (1981), „Oglindă la sfârșitul verii” (1984), „Un plural la revedere” (1985), „Ura, arde!” (1991), „Cineva, parcă dumnezeu” (1998), „Reparația Titanicului” (2005), „Toamnă cifrată” (2007).

Privatizarea sufletelor

Deja au început să ne retrocedeze propriile noastre suflete naționalizate prinse în cooperarea socială.

De azi încolo va trebui să învățăm a fi compatibili cu ele a vieții cu ele.

În sfârșit ele vor respira după ce la urma urmelor noi le vom expira.

Le poème de luxe

După promenada prin imperturbabila grădină franceză urmează vizita în parcul englez. Apoi cu câteva minute înainte de prânz în castelul stil barocco pe masa stil rococo pe care stă un telefon *Tesla* un stilou *Sunpreal* pe reversul meniului eu scriu nume de scriitori cehi un poem slovac.

Dincolo de geamurile secunde jumătăți a secolului optsprezece pe șoseaua asfaltată fâșâie șuierător anvelopele automobilelor iar atelajul cu cai bate pasul pe loc.

Contract despre împăcarea sufletului cu trupul

Mă gândesc la amintirea isprăviților măcelari și ucigași ai meșteșugarilor. Mă orbește moartea lor alb-zăpadă, igienică desăvârșită sub aspect profesional. Sufletele lor fără pelicule și oase amintesc de lampioane modelate din respirațiile copiilor și curcubeu, învăluind cuvinte atât de duioase rostite șoptit în văzduhul geros.

Eu mă gândesc la amintire isprăviților taximetriști și chelneri. Mă emoționează destinul lor de răscumpărători ai acestei lumi ce nu se vinde. Sufletele lor abstracte codificate complicat, cu parolă și dividende de patru procente. Sufletele lor câștigătoare și convertibile, ce se înmulțesc, sporesc în urma contractelor de virament.

Mă gândesc la amintirea isprăviților turnători și prostituate. La ochii lor credincioși, limpezi ușor speriați la absolutul lor auz parabolic și modul electromagnetic de a memoriza.

Sufletele lor rebegite tremură în muzica albăstrie a luminii de lună.

Prin sticlele mele interioare se prelinge spirtul în flăcări. Eu am pierdut cheia de la propria mea ființă. Și acum urmăresc extrem de atent cum în firea mea se stinge insuportabilul suflet al cuiva – fără sens și strălucitor ca orașul nocturn.

Propria moarte ne face mai înțelepți

Lui Miroslav Válek

Rădăcinile cresc în pământ asemeni sicriilor cântăreții de operă cu imprimările vocilor plescăie pe scenă valorile răscolite ling țărnuț minciunii.

Toate astea întâmplându-se în prima clipă de cum au uitat despre descoperirea Americii.

În adâncul sufletului său fiecare din ei drege cu chiu cu vai „Titanicul”.

Cerul nopții se risipește peste pământ în joc de culori alandala.

Iar morții rămân cu noi, muți precum reproșurile.

Revelion trist la sfârșit de secol

Prieteni și dușmani din copilărie ne dispar din memoria.

Cine joacă șahul fatal cu destinele noastre?

Pe tabla albă-albă de șah figurinele negre-negre dintr-o dată se înroșesc de sângele noutăților recente

cu desăvârșire treji noi ne prăbușim sub masă cu desăvârșire morți

Lacrimi pe strune

Se aude corul răvășitor al unui swing minor

Noi deja suntem pregătiți

În galerie din portretele sfinților pe strunele ghitarelor cad lacrimi

Evident împrăstiate ele cântă pentru ultima oară

Apa de derivație

Apa vodcii distilate nu ne ține la suprafața apei*.

Și nici apa simplă distilată nu ne ține la suprafața vodcii.

Toate apele și vodcile lumii ne duc de nas.

*Ca și în rusă, în slovacă, „vodca” și „apa” sunt aproape omonime: vodka / voda.

Pianul

Când fiecare dintre noi va avea propria cheie de la acel apartament eu voi transfera un segment de grădină la etajul doi.

Cândva eu însumi voi intra acolo curat bărbierit-lună să ascult concertele de cameră.

Fără îndoială că voi intra acolo neîndemânatic ca pianul cu coadă

și totdeauna, ca și el, acordat pregătit-strună.

Răpirea

Eu simt mișcarea genelor tale care răvășesc lumina undeva dincolo de orizont. Și tu te modifizi mereu împreună cu amurgul intrând în irizările câmpiilor.

Tremurul mărunț al livezilor în pârg! Respirația ta cu aromă de mere.

Vântul pletelor tale mă duce departe.

La masă

În vază lazaretul florilor de câmp. Atâta alb abundent de la care încremenește sângele în vene.

Astfel ne ofilim împreună rupți de viață.

O amintire

De multe ori îmi amintesc călătoria de trei sute de kilometri cu taxiul comandat în capitală, aproape uitata deplasare în interes de serviciu pe care o făceam împreună cu soția primului nostru cosmonaut.

Nici până astăzi nu am încetat să-mi pun aceeași întrebare prostescă despre care ar fi, totuși, sensul acestei amintiri întâmplătoare?

Ceialți mă întrebă doar despre cât o fi costat taxiul și cine a plătit călătoria.

Nu mai știu.

Cuvântul

La început a fost cuvântul. Și acest cuvânt era pe hârtie. Neauzit. Cuvântul care putea fi acoperit cu palma sau cu alt obiect netransparent. Cuvânt care putea fi împăturit sau boțit. Cuvânt care așteaptă când totuși cineva îl va observa. Cuvânt suferind din cauza complexului de inferioritate. Cuvânt fără căutare. Cu alte cuvinte: cuvânt pe hârtie chiar dacă e la început și, deci, înseamnă că e primul. De fapt, doar umbra caligrafiată a cuvântului, a celui unic obiect pe care îl posedă dimpreună trupul și sufletul.

Odată

Noi am fi vrut să înclinăm cinematograful să înclinăm sala lui mare și să ne culcăm pe ecranul argintiu.

De parcă n-am fi avut o altă ieșire din situație.

Cine joacă șahul fatal cu destinele noastre?

Pe tabla albă-albă de șah figurinele negre-negre dintr-o dată se înroșesc de sângele noutăților recente

cu desăvârșire treji noi ne prăbușim sub masă cu desăvârșire morți